

„Zrównoważone zamówienia publiczne jako narzędzie realizacji celów zrównoważonego rozwoju społecznego. Aspekty prawne”

Celem tego projektu jest zbadanie czy przepisy prawa europejskiego i polskiego pozwalają na to, aby obecny system prawa zamówień publicznych wcielał w życie społeczne cele zrównoważonego rozwoju przyjęte w UE i jej Państwach Członkowskich - czy jednak ze względu na ograniczenia prawne, do osiągnięcia tych celów niezbędne jest podjęcie dalszych działań legislacyjnych na szczeblu UE lub krajowym i w jakim zakresie pozwoliłaby na to dostępna podstawa prawna.

Pod tym względem badania będą koncentrować się na określeniu źródła, treści i charakteru społecznych celów zrównoważonego rozwoju, nałożonych na poziomie krajowym. Cele, które mają być realizowane w drodze społecznych zamówień publicznych (SZP), zostaną określone - na poziomie międzynarodowym, europejskim i państwowym - a także ich charakter - obowiązkowy lub fakultatywny.

Następnie, Artykuł 114 TFUE zostanie zbadany, czy stanowi odpowiednią podstawę prawną do przyjęcia obecnej, a także pogłębionej harmonizacji przepisów SZP, biorąc pod uwagę zasadę przyznania, pomocniczości i proporcjonalności - w celu zidentyfikowania dopuszczalnego zakresu możliwej dalszej harmonizacji - biorąc pod uwagę orzecznictwo TSUE oraz charakter SZP, które znajdują się na styku kompetencji UE a polityką społeczną, pozostając w dużej mierze w gestii państw członkowskich.

Ponadto analiza będzie dotyczyć barier prawnych i przeszkód w stosowaniu kryteriów społecznych w zamówieniach publicznych. W szczególności, zagadnienia prawne, które zostaną zbadane w ramach projektu zostały zidentyfikowane w badaniach wstępnych są następujące: (1) trzy poziomy celów społecznych nałożonych na krajowe instytucje zamawiające; (2) ustanowiony dorobek prawny UE, oparty o cel zapewnienia funkcjonowania jednolitego rynku, oraz zakres jego zmian by objąć realizację celów polityki społecznej; (3) wymóg prawny dotyczący istnienia związku przyjętych kryteriów z przedmiotem zamówienia; (4) dozwolone prawnie środki w celu zapewnienia właściwej weryfikacji spełniania kryteriów społecznych przez wykonawców; (5) zgodność z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, w szczególności w zakresie kryteriów społecznych dotyczących szczególnych kategorii danych osobowych, takich jak niepełnosprawność personelu; (6) Artykuł 114 TSUE jako podstawa prawna dla przyjęcia dalszych przepisów z zakresu SZP przez UE i ich dopuszczalny zakres, biorąc pod uwagę, że jest on ograniczony zasadami prawa UE i orzecznictwem TSUE.

Należy podkreślić, że zamówienia publiczne obejmują aż 14% PKB UE (KOM (2017) 572) i jako takie mają fundamentalny wpływ na gospodarkę UE. W związku z tym znaczenie SZP dla realizacji celów polityki społecznej jest nie tylko obecnie kluczowym zagadnieniem prawa, ale również może mieć istotny wpływ na rozwój nauki i praktyki. Ta wyjątkowa siła nabywcza może być wykorzystana jako cenne narzędzie do osiągnięcia celów polityki społecznej, co zostało dostrzeżone na poziomie międzynarodowym, UE i Państw Członkowskich (Bernard, 2017; Sarter, 2015). SZP służą nie tylko jako środek promujący racjonalne wydatkowanie środków publicznych, ale także uwzględniają zasady zrównoważonego rozwoju. Jednakże, obecna skala stosowania kryteriów społecznych w zamówieniach publicznych jest nadal bardzo ograniczona. Badania problemów prawnych objętych projektem pozostają nierozwinięte, co prowadzi do niepewności prawnej w stosowaniu SZP.

W przeciwieństwie do innych publikacji, badania nie będą koncentrować się na kwestiach pozaprawnych, ale poddadzą gruntownej analizie obowiązujące ramy prawne, aby wskazać istniejące niejasności, nieprawidłowości i, w miarę możliwości, sformułować wnioski sugerujące zakres potrzebnych poprawek.

Podsumowując, projekt, proponując systematyczne i kompleksowe opracowanie zidentyfikowanych problemów prawnych w zakresie stosowania społecznych zamówień publicznych, bezpośrednio dotyczy nowego zagadnienia, które nie zostało szczegółowo omówione w literaturze polskiej ani zagranicznej. Projekt ten charakteryzuje się aspektem poznawczym, ponieważ ma na celu poszerzenie wiedzy na temat systemu zamówień publicznych i przeprowadzenie dogłębnej analizy przyczyn prawnych braku adekwatności obecnych rozwiązań w zakresie społecznych zamówień publicznych.

Wnioski z badań zostaną zawarte w monografii przedłożonej do publikacji oraz artykule w języku angielskim w międzynarodowym czasopiśmie naukowym z zakresu międzynarodowego lub europejskiego prawa zamówień publicznych.